

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fil. Negyedévre . 3 kor. — fil.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fil. Negyedévre 4 kor. 50 fil.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Drága katonásdi.

Az ujonczlétszám szaporítása.

Ki ne ismeré a régi rómaiak rablóhadjáratainak jellemző törvényesítését? Raboltak és fosztogattak. Azután utólagosan törvényt csináltak, amelyben törvény szerint kimondták, hogy a rablott birtok törvényesen az övék és ahhoz jussa senkinek sem lehet többé.

Ez jutott eszünkbe a katonásdi játékokra, amelynek egyik fontos jelenete legközelebb az országgyűlésen fog végbemenni.

Uj ágyu beszerzésére szavazott meg tavaly a delegáció költséget. Az ágyukat be is szerezte és tömördek pénzt költött rá. — Meg vannak tehát az ágyuk, amiből az következik, hogy már nincs meg a pénz.

Ámde mit ér az ágyu legénység nélkül. Magától el nem sül az, rendben tartására és kezelésére legény kell. Legénység pedig nincs.

Mi lesz már ebből? Természetesen az, hogy az ujonczlétszámot gyarapítani kellene. Akár nagyobb ujonczlétszámot csinálnak, akár póttartalékosokból szervezik majd meg az új ágyukhoz szükséges legénységet, ahhoz mindenképpen törvényre van szükség. Törvény pedig nincs, azt előbb meg kell csinálni, annál is inkább, mert a törvényhozás joga meghatározni, hogy mennyi katonára van szükség.

Itt van a nagy bökkenő. Az ágyuk meg vannak, a pénz javarészt Krieghammer már fel is használta, de ember nincs, mert törvény nincs. A törvényt tehát utólag kell megcsinálni, a helyett, hogy megfordítva történt volna, előbb törvényt kellett volna csinálni, ha az országgyűlés hozzájárul és elfogadja a törvényjavaslatot és azután lehetett volna a törvény alapján új ágyukat és a szükséges embereket beszerezni.

Mert mi történhetik, ha példának okáért az a csoda esik meg, hogy az országgyűlés megtagadja az ujonczlétszám gyarapítását? Visza adják talán az ágyukat oda, ahonnan beszerezték,

becsáron alul is, ha vissza veszik. Avagy beolvasztják azokat és ekevasat csinálnak azokból? Vagy elhelyezik a drága pénzen vett ágyukat az arzenálokba, ahol majd a rozsdá megemészti azokat? Hogyan gazdálkodnak nálunk, mi-alatt katonásdit játszanak az ország pénzével?

Ilyen világot élünk ma. — Ilyen illuzórius ma már törvényhozásunk rendelkezési joga, hogy alternatíva elé állítják: vagy megszavazza a törvényt, vagy használhatatlanná teszi a hadiszereket, melyeket Krieghammer katonásdi szenvedélyének kielégítésére törvénytelenül, vagy mondjuk enyhébben, törvény nélkül szerzett be. Ami más szóval azt jelenti, hogy előbb kifosztják, kizsákmányolják az országot katonásdi czélokra, azután törvényt csinálnak, amelylyel a zsákmányolást törvényessé teszik.

Néhány nap múlva kerül az ügy a törvényhozás elé. Ám lássa a kormány, hogyan boldogul vele.

Gyermek-humor.

A kis Béla a berlini főiskola egyik tudós professzorának a fiacskája kis öcsikét kapott. A kedves, de némileg szórakozott gyerek, a ki épp e hibája miatt nem halad ugy az iskolában, amint szeretné, élénken tudakolja, hogy fogják hívni a kicsikét?

— Ernő névre fogjuk keresztelni, — mondja a papa.

— Jó, Ernő, — nyugszik bele a kis Béla, — de milyen vallásnak kereszteltetik? Szintén evangélikusnak?

— Természetesen, — felelt a 'papa, a kinek apja lelkipásztor volt — hát mi másnak?

— Ugy gondoltam, — jegyzi meg habozva a kicsike, — hogy talán zsidó lehetne? A zsidóknak a mi iskolánkban mindnek olyan könnyen megy a tanulás.

Egy másik tudós tizesztendősi fiát, Arthurt a fürdőhelyen elvitték szülői a nyári színházba. Néhai való Kotzebue mester

érezmes drámáját, A naumburgi husziták-at adták. A negyedik felvonásban, ahol a gyermekek letérdelnek a husziták kegyetlen vezére elé, hogy meglágyítsák a szívét, a nézőtérre is sűrű könyhullás volt, de a kis Arthur, bár, — mint a megjegyzései mutatták, — jól értette a színpadon történeteket, éppenséggel nem látszott meghatótnak. Amikor a mamája lopva egy könyvet törült ki szeméből, a fiucska részvétellel fogja meg anyja kezét és vigasztaló hangon mondta:

— De anyám, ne sirj, hisz ez csak játék, a gyermekeknek nem lesz semmi — bajok.

Ez a kis jelenet tizenkét évvel ezelőtt esett meg és nem lehet csodálkozni rajta, hogy a kis Arthurból természetbúvár lett, aki az exakt tudományok terén bizonyára még sokra fogja vinni.

Egy író bejáratos egy családhoz, — amely nagy számu és gyönyörű gyermekek-

kel van megáldva. A mama figyelmezteti a gyermekeket, hogy X urat különösképpen respektálják, mert az nem közönséges bácsi, hanem költő. Ez a közlés nem tesz apró népségre különösebb hatást, csupán a kis hétesztendősi Évácskának ütt szöveget a fejébe ez a dolog. A mikor az író néhány napra rá a kerti pavillonban beszélget a mamával, a kicsi odasettenkedik, kis ujjaival hozzáér a férfi kezéhez, aztán csalódtan húzza vissza:

- Lám nem igaz, mondja hangosan.
- Micsoda gyermekem.
- Az, hogy te költő vagy.
- Ugyan miért?
- Hiszen a költők gipszből vannak.

Az elemi iskolában a tanító azt magyarázta kis hallgatónak, hogy a jó Isten Ádám oldalbordájából alkotta Evát. Ez estén az egyik kis fiunövendék heves oldal-szurásról panaszkodik odahaza, úgy, hogy a

NEUHAUSER KÁROLY

Főlk József utóda.

M. A. V. pálya óras,

Debreczen, Piacz-utca 81. szám.

Ajánlja 25 év óta fennálló raktárát: zseb-, inga-, fali és ébresztő órákból. Javításokat elvállal s készít gyorsan és pontosan egy évi jótállás mellett. Arany és ezüst ékszerek, fülbevalók, köves-, karika-brillant és gyémánt gyűrűk, arany és ezüst láncok gyári raktára

Raktárát újabban felszerelte: optikai árucikkal, szemüveg és ewickerekkel, melyek javítását jutányosan s gyorsan eszközli

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

— Távirati tudósítás. —

Négy napi szünet után.

Négy napi szünet után újból összegyűltek ma a honatyák. Nem tulságosan nagy számmal, de elegendő. A mai ülésről vihartjósító sejtelmek szövődtek már jó előre, de egyelőre a képviselők szivarzó mellett tréceselő csoportjainyoma sincs annak, hogy mi készülődik és hogy lesz-e egyáltalán valami. Nessi Pál felszólalását várják a **Gott erhalte** meg egyéb kolozsvári incidensek miatt. Magát a napirendet még mindig a formalitások meritik ki: irományok előterjesztése, indítvány- és interpellációskönyvek felolvasása, bizottságok megválasztása. Érdemleges pont a kvótadöntésről szóló királyi kézirat megvitatása, mely Rátkay indítványa kapcsán kerül szóba. Hire járt, hogy bombamerénylet készül, melyről lapunk más helyén szólunk.

Sokan siettek aggodalmas szívvel a büffébe, megnézni, vajon ott vannak-e még a büffé tünderei, kiket kegyetlen elnöki végzés számkivetni készül az új fényes csarnokból. A hölgyek ott vannak még egyelőre. Elegánsul, fessül, csinosan. A graciózus Papp Mariska bájos mesolylyal kínálgatja szivarjait, cigarettáit s a szemé olyan sugarakat lövel, hogy akár rá is lehet gyujtani a tüzőkön a cigarettára.

Az elnöki csengő csakhamar kiszólít azonban e kedves környezetből és sietünk be a terembe, hol — kevéssel féltizenegy után — ime megkezdődik a honatyai köteleességek teljesítése.

Vita egy királyi kézirat körül.

Tallián Béla ül az elnöki székben. Apponyi ugyanis családi ügyben kénytelen volt egy napra elutazni, azért helyettesíti ma az alelnök.

Megszokott zajban hangzik el a jegy-

mama végre is aggódni kezd és orvosért akar küldeni.

— Nem szükséges mama — mondja a fiucska — ne küldjék a doktor bácsiért, nincs nekem más bajom, csak azt hiszem, hogy egy Évát kapok.

A tanító az ember teremtéséről examinálja a gyerekeket és kérdi:

— Mi történt Ádámmal és Évával, amikor elkövétték a bűnt?

Egy fiucska, aki csak az éretlen gyümölcs élvezésének bűnét és ennek következményét: a gyomorfájást, ismerte, így felelt:

— Gyomorgüresöt kaptak.

Tanító: Hol létesítette Isten a házasság intézményét?

Tanuló: A paradicsomban.

Tanító: Mely szavakkal?

Tanuló: „Viszrályt hintek el közted és az asszony között”.

zökönv felolvasása s mindenféle elnöki előterjesztés. Felolvassák az interpellációs könyvet is, egy interpelláció van bejegyezve Nessi Pálé, a kolozsvári sérelmek tárgyában a miniszterelnökhöz. Erre a mai ülés végén kerül a sor.

Rátkay Lászlónak adja az elnök a szót, ki előterjeszti indítványának indokolását a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arányra vonatkozó királyi kézirat tárgyában. Az történt, ugymond a szónok, hogy ez a királyi kézirat az elnök szerint tudomásul vétetett, a nélkül, hogy az ő pártja ebből egy szót is hallott volna. Nem kétkedik, hogy az elnök csakugyan fölterette a kérdést. De úgy látszik az új Ház az oka, hogy az ilyesmi nem hallatszik. Mert mi ez a Ház? Kövé vált hazugság vagy márványvá fagyott gőz. (Ugy van.) A magyar parlamentben most az a fő, hogy fényes folyosói, bársonyos pamlagai, ragyogó cizraszágai legyenek. Ebben a házban nem voltak tekintettel a nyilvánosságra s kizárták a Házból az ifjúságot is. (Ugy van.) Ebben a Házban keztyüs kezekkel tépik meg a nemzet eszményeit és Kossuth Lajos megdicsőült homlokáról a pálmát. Hogy ebben a Házban megeshetett, hogy az elnöki kérdés és határozat elhangzott a nélkül, hogy hallották volna, az meglehet. De azért az elnök hibázott. Mert három éves gyakorlat szerint mindig ki szokták tüzni a királyi kéziratot tárgyalásra. És a miniszterelnöknek is fel kellett volna állnia, szólván: T. Ház, királyi kéziratról van ám szó, mely fontos-kérdést intéz el felségjogok alapján, holott e ponton azok a felségjogok nem állhatnak meg. Idézi a törvényt, hogy mi a teendő, ha a kvóta ügyében megegyezés nincs. Csak a két országgyűlés megegyezésének lehetetlensége esetén van helye a királyi döntésnek. Tehát a döntés alakilag is törvénytelen.

Tény, hogy a magyar kvótabizottság tárgyalta ezt a kérdést s a Ház is foglalkozott vele, meg a pénzügyi bizottság is. És mind e fórum megegyezik abban, hogy a kvóta jelenlegi nagysága is jelentékeny túlterhelés. Ezek után minő alapon döntött most ő Felsége, minő alapon szabott meg nagyobb arányt, mikor a kormány jelentése is már az eddigi arányt is sokalja? (Ugy van!) A döntés tehát lényegileg is sérelmes. A szónok előadja azután, hogy a jövő év június 20-áig állapítja meg a kézirat a kvótát. Ez a dátum ugylátszik összefüggésben van a vámközösséggel. Ennek a kapcsán a szónok rátér a kiegyezési tárgyalásokra s így szól: A mit meg szabad tudni az államtitkároknak, titkároknak, fogalmazóknak, irnoknak, azt, a kiegyezés állását nekünk magyar képviselőknak nem lehet megtudni. Ez a szégyenletes. S ilyen körülmények közt történik ez a sérelem is, hogy magasabb kvótát állapítanak meg úgy, hogy ennek érdekében a király személyét vonják bele a politikába. Ime a királyi kéz, melytől azt vártuk most legutóbb is, hogy a Kossuth-ünnep alkalmából azért fogja kinyújtani, hogy czipruságot lebegtessen, ime a királyi kéz — azt kell látnunk — korbácsot fog, mely megveri a nemzet eszméjét. (Ugy van. Zajos helyeslés balról.) A kolozsvári ünnepen is mitörtént?! Mi alkotmányos párt vagyunk és ha akarnók, mert a magyar parlamentben minden eszme propagálására szólás szabadság van, ha akarnók, mi köztársasági elveket is propagálhatnánk. De nem teszük, mert hirdettük, hogy az alkotmány alapján állunk. Ajánlja indítványának tárgyalásra való kitűzését. Ha eltűrik, hogy a kvótadöntés fölött szó nélkül tovább menjünk, akkor olyasmint tűrünk el szólanul, hogy a magyar szent korona nevében bennünket koldusokká tegyenek. (Zajos helyeslés.)

Szél Kálmán: A házszabályok szerint a kérdés e stádiumában vita nem lehet s én csak röviden ezuttal is kijelentem, hogy nincs kifogásom ez indítvány tárgyalásra tüzése ellen. Nem méltányos tehát, hogy Rátkay ur engem terhel hibával. Hiszen én magam adtam meg a módját, hogy ebben a formában szóba kerüljön ez az affér. Sőt tovább megyek. Hajlandó-e a Ház most rögtön belemenni a kézirat magvitatásába? (Kialtások balfelől: Nem.) Ha nem méltóztatnék beleegyezni, akkor tüzzük ki holnapra.

Beóthy Ákos ezzel szemben szombatra kéri az indítvány tárgyalásának kitűzését, hogy a kérdéstről komoly diskusszió lehetséges legyen.

Ehez a javaslatához csatlakozik a függetlenségi párt nevében Thaly, Kálmán, a párt alelnöke is.

Szél Kálmán érzékenykedő kifakadás után végül maga is kijelenti, hogy ám legyen a szombati napirend tárgya az indítvány tárgyalása. Ezt az elnök határozatképen ki is mondja, Ugron Gábor figyelemztetésére intézkedve arról is, hogy az indítványt kinyomassák és szétosztják.

Ezután megválasztották a bizottságokat, majd szünet után rákerült a sor az interpellációkra.

A kolozsvári incidens.

Nessi Pál a következő interpellációt intézte a miniszterelnökhöz:

1. Megmondhatja-e a miniszterelnök ur, hogy miért nem jött el a koronás király, a Mátyás szobor leleplezésére?

2. Igazak-e az ennek okáról közszájon forgó hírek?

3. Miért nem tettek eleget e meghívásnak a királyi család tagjai? Mivel mentették ki távolmaradásukat?

4. Mit keresett Kolozsváron, a tiszta nemzeti ünnepen, a „Gott erhalte”?

5. Elvállalja-e a felelősséget azért, a mi még kifejlődhetik abból, hogy a „Gott erhalte” ellen ezentul a magyar ifjúság és a polgárság rendszeresen tüntetni fog?

6. Szándékozik-e haladéktalanul előterjesztést tenni a koronás királynak s vele a magyar nemzetben a „Gott erhalte” haláltára ébredő érzelmeket megismertetni? s mindent elkövetni az iránt, hogy ezen osztrák himnusszal a magyar polgárságot többé ne lázítsák.

A megozírógatott Nessi Pál.

A miniszterelnök kívánsága.

A képviselőház mai ülésén, mint lapunk más helyén jelentjük, Nessi Pál országos képviselő, a függetlenségi-párt tagja, interpellációt terjesztett be a kolozsvári „Gott erhalte” dolgában. Az, persze, nagyon kényelmetlen volt a miniszterelnöknek olyan okoknál fogva, a melyeket mindenki ösmer és könnyen megérthet. El is követett mindent, hogy az interpelláció betérjesztését megakadályozza.

Ismert politikájához fordult, a mely abból állt, hogy az interpellálni szándékozó képviselőt személyesen perszradálni akarta. Meg is szólította Nessi Pált a Ház folyosóján, lege artis körülcsirogatta és ékesszólásának egész szótárát kimerítette, hogy Nessit szándékatól eltérítse, műnyelven szólva: levegye a lábáról. A jelenetnek igen sok tanuja volt és mindenki érdeklődéssel

Hölgyek figyelmébe.

Darvas Testvérek

Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy a legújabb őszi és téli újdonságok raktárra érkeztek, melynek szives megtekintésére felhívjuk a t. hölgyközönség figyelmét

Debreczen Főtér (Hungária kávéház főszozsédságában).

nézte, a mint a miniszterelnök szinte ijedten, szinte rémülettel alkudozott Nessi Pállal, hogy mindenáron elkerülje a keserű poharat.

Azonban ez egyszer rosszul számolt. Nessi Pál nem az az ember, a kivel alkudozni lehetne. Kijelentette egész határozottsággal, hogy az interpellációt igenis beterjeszti azzal a tartalommal, a melyet eredetileg szövegezett. Hiába volt a miniszterelnök minden erőlködése. Minél ékebben szólt Széll Kálmán, annál hajthatatlanabb maradt Nessi Pál. Így hát Széll Kálmán kénytelen volt tisztességes refüvel visszavonulni, a mit magyar nyelven kosárnak neveznek. Nessi Pál pedig az interpellációt beterjesztette.

VIDÉK.

Szerenosétlenül járt templom rabló.

— Saját tudósítónktól. —

Veszedelemes betörőt ért utól a végzete — mint nekünk írják — Kápolnás községben. Drobnyik Venczelt már régóta körözik az országot különböző hatóságai, mert a hol csak megfordult, mindenhol szomorú emléket hagyott maga után.

Évek óta lopásból és rablásból élt, csavargott az ország különböző részeiben.

A múlt szombaton Kápolnásra ért, hol az egyik utszéli korcsma istállójában huzta meg magát. Vasárnap elment a templomba s miután ott kellőleg szénézett, délután a letániára ismét elment s a templom egyik sarkában huzta meg magát.

A hívek távozása után Drobnyik egy gyóntatószékbe bujt el s a harangozó mit sem gyanítva, rázárta a templomajtót. Este 10 óra tájban Drobnyik hozzálátott a munkához. Feltörte a perselyeket, kivette a szentségtartót és a kelyheket, szóval a mi értékeset talált, azt magához vette. A dolog azonban nem ment egészen csendben s az általa okozott zajt meghallotta Lukács Antal éjjeli őr, a ki felköltötte Dudás János templomszolgát s ezzel együtt behatoltak a templomba.

Drobnyik a kutatók elől a karzatra futott s ott az orgona mögött akart elrejtőzni, de Lukács és Dudás észrevették és utána mentek. Ekkor a betörő merész tette határozta el magát, leugrott a karzatról, de oly szerencsétlenül, hogy a nyakcsigóját törte és rögtön meghalt.

A nála talált iratokból megállapították személyazonosságát s a megejtett boncolás után a község temetette el.

Hauser János Amerikában. Megírtuk, hogy Hauser János dr. nagykanizsai ügyvéd okmányhamisítás és csalás miatt kénytelen volt menekülni. A nagykanizsai rendőrség kérésére a budapesti rendőrség is kutatta a fővárosban, de hiába. Most New-Yorkból érkezik hír, hogy Hauser már ottan van. Egy asszony írja ezt meg egy nagykanizsai barátjának. Találkozott New-Yorkban Hauserrel, a ki szörnyen el van keseredve, mert nem tud álláshoz jutni. Minden munkával megelégedne, de nehéz neki találni, mert az ott használt nyelvek egyikét nem bírja.

Párbaj, mint fegyelmi vétség. Verőczemegye fegyelmi tanácsa tegnapi Chavrak Levin főispán elnöklésével tartott

ülésén Ivó Sándor segédmérnököt Stewer 78. gyalogezredbeli hadnagygyal néhány héttel ezelőtt vívott véres párbaja miatt büntetésül saját költségén való áthelyezésre ítélte.

Hajdumegye a múlt hónapban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debreczen, okt. 15.

(Saját tudósítónktól.) Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta rendes havi közigazgatási bizottsági ülését Puky Gyula főispán elnöklésével. Jelen voltak ezen a bizottság tagjai csaknem teljes számmal és a szakreferensek.

Az alispáni jelentés.

A vármegye alispánjának, Rásó Gyula tanácsosnak jelentése szerint a megye területén valami kiemelkedő esemény nem fordult elő. A közbiztonsági viszonyok jók voltak. A fertőző állapotbetegségek közül a sertésvész dühöngött H.-Szoboszlón, Nádudvaron, M.-Pércsen.

Ferenczy Elek nyugalmazott főszolgabíró fegyelmi ügyében a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya beszüntető határozatot hozott, de ez még nem emelkedett jogerőre.

A megye egészségügye.

Losonczy Álmos dr., megyei főorvos, a vármegye közegészségügyi viszonyairól számolt be. Jelentése szerint a megye területén a közegészségügyi viszonyok kitünőek voltak. A születések száma az elmúlt hónapban a halálozások számával szemben magas emelkedést mutatnak. — Uralkodó betegségek voltak a tüdőgümőkór, görcsök, bélhurut és tüdőlob.

Roncsoló toroklob négy községben fordult elő halálozás nélkül. Vörheny Tetélen 8 s a többi községben meg négy esetben egy halálozással és három gyógyulással. A számarhurut volt a legelterjedtebb betegség. Összesen 85 gyermekben észlelték, a kik közül négy meg is halt. Rendkívüli haláleset, öngyilkosság, baleset négy fordult elő.

A népesség szaporulata.

Hajdumegye területén szeptember hónapban 588 egyén született s meghalt 340. Halva született 23. A szaporulat e szerint 226.

A vármegye adója.

Faust Elek pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hónapban adóból befolyt: Egyenes adóban 2969.63 korona 81 fillér. Hadmertességi díjban 2825 korona, bélyegdíjban 7855 korona. Jogilletékben 35,321 korona. Fizetési balasztás engedélyezett 14 esetben.

A pénzügyigazgató az elmúlt hónapban megvizsgálta M.-Pércset, P.-Ladányt, Kaba és Hajduböszörmény adópénztárait s mindent rendben talált.

A tanfelügyelő, állami mérnök jelentéseinek meghallgatása után a gyűlés véget ért.

Egyház és iskola.

Akadémiai kör. Régi álmuk a debreczeni főiskola felsőbb tanulóinak, hogy Akadémiai körük legyen. Olyan egyesület akarnak ily czim alatt teremteni, mely valószínűsége otthonja s egyuttal reprezentáló főszerve legyen az ifjuságnak. A Kör megalakításán már három-négy generáció fá-

radozott, de törekvésük mindedig sikerre nem vezetett. Tegnap délután öt órakor ismét ifjusági gyűlés volt e tárgyban. A gyűlést az elnök Görömbey Péter szenior hívta egybe s néhány új mozzanatra hívta fel diáktársai figyelmét. Az ügy egy lépéssel, legalább a határozatok terén, ismét előbbre haladt s gyülesező ifjak igen lelkes hangulatban oszlottak szét.

A konventi albizottság tanácskozásai. A zsinatelőkészítő konventi albizottság tegnap folytatta tanácskozásait a főiskola kistanácsstermében. A tegnapi konferencián részt vett Hegedüs Sándor, a dunántúli egyházkerület új főgondnoka is. A tervezetet csaknem teljesen letárgyalta az értekezlet, a mely ma folytatja és végzi be tanácskozásait.

SZÍNHÁZ.

Ocskay brigadéros. Herczeg Ocskay brigadérosának előadása alatt egy-egy jelenésnél perczekig kell tombolni, zugni a tarspviharnak. Ott kell hogy üljön a lelkesedés a közönség szemében s a hazafias tirádáknak nem szabad hatást téveszteni. Ha Ocskay brigadéros előadásán csendes marad a földszint, mély apathiába merül a diákhely és szunyad a páholy, akkor valószínűleg rossz interpretálókra talált Herczeg Ferencz. Sajnos, tegnap este így aludt az egész színház, mert rossz volt az előadás. Nem illik reá az abszolút rossz fogalma, de messze járt azoktól, a miket már láttunk. Egyes szereplők kiemelkedtek a köznapi szürkeségből, de jó részük kinos vergődéssel tűnt fel.

Ocskayt Palágyi Lajos játszotta. Sok tanulmányra vall az ő Ocskay Lászlója s feltétlenül a jók közé tartozik. Az a vad, szenvedelmes, változandó lelkű kalandor ő, a kinek Ocskay Herczeg rajzolja. Sok erő, imponáló hatalom nyilatkozott meg játékában, nagyobb jelenéseiben dominálta a színpadot. Kár, hogy a szenvedelmek visszatükrözésére hangja nem volt elegendő s a harmadik felvonásban cserben hagyta. Tisza Ilonka szerepét Menszáros Margit egyszerű természetességgel, bájosan játszotta. Egyike ő a legjobb Tisza Ilonáknak. Jutka ellenben Csige Ilonkában gyenge személyesítőre talált. Szörényi kurucz kapitányt Klenovits személyesítette.

Lassanként jött bele a játékba s a fejedelem udvarában már az ő játéka kellett legnagyobb figyelmet. Taricsot Mezey Andor hamis páthosszal mondotta el. Ezt a szerepet nem neki irták, Jeszenszkyne valószínűleg rossz rendezői instrukciót kapott. Ropogós, piros rávás csizmában nem képzeljük el a földönfutó cigány Dilit. Az Ocskay sirversének elmondásáért tapsot kapott, ezt jól mondta el, de nem szivből, hanem hatásra számítva. Nagyom gyenge, férfiatlan volt Virágháti Lajos az ifjú hős Ocskay Sándor szerepében. Nem hittük el neki, hogy Rákócziól másik kardot fog kapni Pataki Jávorkája egy vén filozófus kalmár volt.

Semmi tűz, semmi lélek nem áradt szét egy jelenetben sem. Papes kvártélymestert Arday Árpád elismerésre méltó rosszasággal játszotta. Ez már nem karnak való szerep. Jobbak közé tartozott Sebestyén Géza, Farkas Béla és különösen Szilágyi Aladár.

A rendezés ellen sok a kifogásunk, az összejáték fegyelmezetlen voltát is ennek a rovására írjuk. Az első felvonás levegőben függő boltozata, Léva piacának eme-

Elsőrangú bevásárlási forrás fűszer, liszt és gyarmatárak nagy kereskedése

Debreczen, Simonffy-utca (Városi új bérpalota.)

Uj mazsola, füge, mandula és egyéb déligyümölcsök.

Uj lencse, borsó, mák és egyéb fűszerek.

Minden szakmánkba vágó cikkek, ugy nagyban, mint kicsinyben legolcsóbb árakban és kitünő minőségben.

Lusztig és Bán

letes házai, a Rákóczy-teremből hiányzó lobogók, a tömegjelenések nehézkes volta mind rontották az illuziót. Ocskó falu díszlete lehetetlenség. Erősebb kézzel a vezetést, mert az eddigi sikerek a multté lesznek. (s. b.)

A belvillei szüz. Milöcker operettjéből a *Belvillei szüz*ből a zongra öszpróbák megkezdődtek. Az operette premierjét az igazgatóság a jövő hétre tűzte ki.

A sötétség hatalma. Szorgalmasan folynak a próbák Tolstoj orosz paraszt drámájából a *Sötétség hatalmából*, melynek vasárnap este lesz a premierje. A drámát magyar nyelven Makó Lajos adatta e ő először a fővárosi szinkörben Hálás szerephez jutottak a darabban: Jeszenszky Irén, Háhnel Aranka, Menszáros Margit, Ebergényiné Amália, Csige Ilonka, Palágyi Lajos, Sebestyén Géza, Farkas Béla és Nagy Dezső.

B. Ruzsinszky Ilona sikere — Pécsött. Egyik pécsi lap írja: Jelen alkalommal B. Ruzsinszky Ilonát, színházunk kitűnő szoprán énekesnőjét mutatjuk be. Elsőrangú zenevárosban vagyunk, melynek közönsége legszívesebben a zeneileg intelligens szép, tiszta, egészséges hangnak hódol. Ezuttal a feltétlen hódolat a Ruzsinszkyé! B. Ruzsinszky Ilonának csakis jó izlésű, csakis hamisítatlan zenész érzéssel bíró közönség tapsolhat teljes rokonszenvének kifejezéséül, mert hiszen neki nemcsak, hogy meg van minden szükséges kelléke ahoz, hogy egy intelligens publikumnak énekelni tudjon és arra hasson, de a szükséges kellékeken felül jóval többet nyújt. — Elődei (Csurgay Márkus A.) után bátran vallhatjuk, hogy benne a két jeles erő előnye, jó tulajdonságai egyesülve, hatványozva vannak. Nagy kiterjedésű tömör erős, tiszta hangja soha sem téveszti el a maga hatását ment nemcsak zenei precízitását, kifogástalan iskolát, de mély érzés, melegség, szívság van benne, Bár végtelen finoman kicsiszolt, pontosan kidolgozott minden ékecszáma, mégis közvetlenül hat reánk, szívünkbe lopja magát, mert éneke maga a zene édes bájában, édes költészetében. Sok jeles kiváló Leonorát hallottunk eddig színpadunkon, de Ruzsinszky, talán mindazok között a legtekélyesebb. Ő a mi operánknak főerőssége. Ha tiszta zenére való vágyakozással megyünk el az ő fellépéseire, az ő hangjauak tündér világával fogja benépesíteni lelkeinket, megtisztít és megkímél bennünket attól, hogy csupán mai utszéli, csömöltetes és ragályos zenehulladékokkal táplálkozzunk. Tisztességes, becsületes zenei élvezetben lesz részünk, csupán azért, hogy gyönyörű hangjában, megizmosodott művészetéért tapsoljunk neki. Ennyi örömet pedig csak szerezhettünk egy Ruzsinszky Ilonának.

Az öreg. Ma lesz a reprise Follinusz Aurél 3 felvonásos vígjátékának „Az öreg”-nek. A vígjáték szereposztása a következő: Rélay Kálmán — Pataki Béla, Arthur — Pápay Lajos, Klára — Csige Ilonka, Bernáth István — Nagy Dezső, Szegfi Károlyné — Jeszenszky Irén, Gombás Pál — Szilágy Aladár, Irma — Menszáros Margit, Kéry Tivadar — Krémer Jenő, Hajnal Ilona — Háhnel Aranka. Törös Tihamér — Sebestyén Géza, Kárász Viktor — Virágháty Lajos, Heves Béla — Palágyi Lajos.

ÜDONSÁGOK.

Városi szervezet, restauráció és az új törvényhatósági bizottság.

Debreczen, október 15.

A törvényhatósági bizottság egyik tavaszi közgyűlése tudvalevőleg elhatározta, hogy a bizottsági tagok létszámát 240-ről 400-ra emeli fel. Ezt a határozatot a belügyminiszter is jóváhagyta. A városi tanács az új bizottsági tagok megválasztásának előkészítésével Vecsey Imre tb. főjegyzőt bízta meg, a ki a munkálaton most dolgozik. Az előmunkálatok ötletéből érdekes kérdés vetődött felszínre és ez az, hogy a decemberi tisztújítást az új törvényhatósági bizottság vagy pedig a régi fogja megejteni. Különösen ellenzéki körökben pertraktálják a kérdést erősen és ott határozottan a mellett az álláspont mellett nyilatkoznak, hogy a decemberi tisztújítás alkalmából már új törvényhatósági bizottsági lista szerepeljen. A másik oldalon ellenben ezt a kérdést úgy fogják fel, hogy mivel az új törvényhatósági bizottság ténykedése csak a szervezeti szabályzat belügyminiszteri jóváhagyása után lesz törvényes s mert ez a jövő évnél előbb aligha következik be, a restaurációt a mostani törvényhatósági bizottság fogja megejteni. A kérdést bonyolulttá teszi az, hogy a közigazgatási törvény értelmében ez év november havában lejár negyven választott törvényhatósági bizottsági tag mandátuma. Ezek helyett újakat kell válaasztani, de a már kimondott kiegészítést még ekkor nem lehet végrehajtani. Érdekes és éles elvi dolgok ezek, a melyek a közeli hetekben sokat fogják foglalkoztatni az illetékes köröket. Lapunk különben abban a helyzetben van, hogy az ügyre vonatkozólag illetékes helyről kompetens felvilágosítással szolgálhat, a mely a következőleg hangzik:

A szervezeti szabályzat átdolgozását és az eddigi munkálat eredményének összegezését folytatják és valószínűleg be is fejezik ma délután Komlóssy főjegyző elnökölete alatt.

Azt hisszük ideje lesz már, hogy a tanács egyesült erővel véget vessen azon szándékosan terjesztett balhiedelemnek, miszerint az egész módosítási munkálat hiábavaló fáradság, mert megtakarítást elérni nem lehet, azon egyszerű oknál fogva, mivel azt a tanácstagok magok sem akarják. Ezt mi semmiképen nem hihetjük el. Sokkal jobb véleménynyel vagyunk az eddigi tapasztalatok után a tanácstagok és a munkálat vezetősege iránt, semhogy fölöle ilyet feltételzhessünk. Ha nem vezette volna a legjobb szándék a tanácsot, bizonyára nem indítványozta volna maga a közgyűlésen a szervezeti szabályzat revíziójának szükségességét.

Azon feltevés pedig, melyet több oldalról hallunk hangoztatni, hogy a szervezeti szabályzat módosításának kérdése miatt az általános tisztújítás halasztást

fog szenvedni és a jelenlegi tisztikar élete rövidebb, hosszabb időre prolongációt nyerne, minden alapot nélkülöz. Mert azt sem a városi közigazgatás jól felfogott érdeke, sem a tisztviselői kar nyugalma nem teszi kívánatossá, de meg a belügyi kormány sem engedheti meg az ilyen jöllehet egyedül pártpolitikai szempontok által igazolt manővert, mert a tisztújításban részvétel jogától egy törvényhatósági bizottsági tagot sem lehet megfosztani.

Ezt jegyezzék meg magoknak azok, kik a meghosszabbítás híreit terjesztik és a kik ilyen szándéklatokkal a tanácsot, vagy annak egyes tagjait vádolják. Mi egyetlen választás alá kerülő tisztviselőtől sem hallottunk még meghosszabbítás iránti véleményt, legfeljebb új tisztviselői aspiránsok vagy a bizottságba bejutni óhajtó urak táplálhatják ezt a kívánalmat.

Legyenek azonban mindnyájan nyugodtak a felől, hogy a restauráció december hó folyamán mulhatlanul meg fog ejtetni és pedig a jelenleg is fennálló bizottság fog restaurálni és nem a megnagyobbított.

Visszatérve a szervezeti szabályzatra, annak módosításában csupán csak a tisztviselői állások és javadalmazásaik tekintetében terjesztette ki munkálkodását a tanács, mert ügyviteli szabályzatot és ügybeosztásokat alkotni a közigazgatási reform törvényhozási rendezése előtt nem tartotta czélszerűnek.

A Csokonai-kör választmányi ülése.

Debreczen, okt. 16.

A Csokonai-kör a hosszú nyári szünet után tegnap délután tartotta első választmányi ülést, melyen megjelentek: Géresi Kálmán elnök, dr. Tüdös János főtítkár, dr. Árvay Béla ügyész, dr. Kardos Albert titkár, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Ferenczy Gyula, Hamar László, Koncz Ákos, dr. Öreg János, S. Szabó József, K. Tóth Kálmán és Zoltay Lajos választmányi tagok.

A gyűlés bejelentésekkel kezdődött, melyekből kitűnik, hogy a Csokonai-kör ki veszi a maga részét mindazon nemzeti és irodalmi ünnepekből, melyeken illik részt venni, így a helybeli szabadságszobor leplezésén és Kossuth-ünnepen kívül képviselőket küldött a csatádi Lenau ünnepekre, a zilahi Vesselényi-ünnepekre, üdvözlő iratot küldött az eperjesi Tompa-ünnepre. Örömmel fogadta a választmány a Vörösmarty-szobor bizottság ajándékát, a mely Dunaizsáky László veterán művészi szobormintáját juttatta a Csokonai-szoborának. A választmány foglalkozott téli felolvasó ülések előkészítésével. Az első felolvasás hagyományos szokás szerint november 17-én, Csokonai születése napján lesz, a melyet tisztán Csokonai kultuszának szentel a kör. A többi felolvasó ülésekre annyi jó nevű író, tudós és költő ajánlkozott és kérésre föl, hogy havonként legalább egy felolvasás okvetlenül tartható. Közreműködőkül megvannak nyerve Biró Lajos, Pekár Gyula, Pósa Lajos a fővárosból, dr. Pröhle Vilmos Nyiregyházáról, a helybeliek közül Dobiczky Sándor, dr. Tüdös János, dr. Ferenczy Gyula, dr. Gulyás István, Szávay Gyula, Rudnyánszky Gyula, Jánossy Zoltán, Szathmáry Zoltán stb.

Végül Kardos Albert terjesztette elő alábbi indítványát.

„A Csokonai kör választmánya bizottságot küld ki, mely beható megfontolás tárgyává tegye azon kérdést, vajjon vállalkozhatna-e a Csokonai kör a maga szellemi és anyagi erejének szám-

Dávid Jakab új vaskereskedése

Debreczen, Piacz-u. 7. szám. (Vecsey ház.) Vasak és vasművek, konyha berendezési és gazdasági szikkek, minden iparágához tartozó szerszám és vasalás nagy raktára. Olcsó beszerzési forrás.

bavételével, de Debreczen városának, az ev. ref. kollegium anyakönyvtárának, esetleg a Debreczen vidéki irodalmi egyesületeknek segítségére is támaszkodva, egy oly irodalmi és tudományos folyóirat szerkesztésére és kiadására, a mely első sorban a Csokonai-körnek szolgálna hivatalos közlönyül, de épen oly mértékben hivatalos volna Debreczen régi nemes irodalmi hagyományait feltámasztani, a kollégiumi anyakönyvtárban heverő holt tőkét, nagybecsű rejtett kincset ismertetni és feldolgozni, a vidéki irodalmi köröknek érdekeit képviselni. A kiküldött bizottság még ez év folyamán elkészíti és reális költségvetés kíséretében a választmányhoz beadja a folyóiratra vonatkozó véleményes javaslatát.

Az indítványhoz többen hozzá szölettak, az elnökön kívül dr. Tüdös János, K. Tóth Kálmán, dr. Ferenczy Gyula és S. Szabó József. A felszólalók mind kifejezték abbéli meggyőződésüket, hogy Debreczen és a Csokonai-kör hivatalos vannak egy irodalmi és tudományos folyóirat kiadására, de a fontos kérdést minden oldalról meg kell vitatni és az eszmé megvalósításához csak akkor lehet és szabad fogni, mikor a folyóirat nemcsak anyagi, hanem szellemileg is kellően biztosítottnak látszik.

Az indítvány értelmében egy bizottságot küldött ki a választmány, mely Géresi Kálmán elnöke alatt áll dr. Tüdös János, dr. Ferenczy Gyula, Zoltay Lajos és Kardos Albert tagokból és a mely még az év folyamán a választmány elé terjeszti véleményes javaslatát.

Lampionos menet dr. Wolafka tiszteletére.

Debreczen, október 16.

Kevés papot vesznek körül olyan ragaszkodással s annyi szeretettel az ő hivei, mint pl. dr. Wolafka Nándort, a debreczeni katolikus hivek lelkipásztorát. Megragadnak az ő hivei minden alkalmat, hogy ennek a szeretetnek s ragaszkodásnak méltó kifejezést adjanak.

Ilyen alkalom kínálkozik a számukra most is. Dr. Wolafka Nándor vasárnap ünneplé névnapját. Hivei és tisztelői megragadják ezt a kedvező alkalmat, hogy ismételten demonstrálják hozzá való ragaszkodásukat. Tiszteletére szombaton este lampionos menetet rendeznek és szerenáddal lepik meg.

A rendezés élén igen tekintélyes tömeg áll, a mely most azon buzgólkodik lelkesedéssel, hogy az emberszeretetről, humánus érzelmei és jószívéről ismert főpapot tisztelőinek minél nagyobb csoportja keresse fel. A rendezőség különben a következő felhívás közlésétélre kérte fel lapunkat:

Felhívás! Dr. Wolafka Nándor vál. püspök, plébános, szeretett lelkipásztorunk vasárnap ünneplé névnapját, amely alkalomból az ünnepnek estéjén szerenáddal és lampionos menettel keressük fel, hogy iránta érzett szeretetünk és ragaszkodásunknak méltóképpen és ismételten kifejezést adjunk. Felkérjük ezért mindazokat, akik a lampionos menemben részt akarnak venni, hogy szombaton este fél 8 órára lampionnal a Varga-utczai elemi iskola udvarán megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel: a rendezőség.

Végzetes szerencsétlenség.

Lezuhant a padlásról.

(Saját tudósítónktól.) Végzetes szerencsétlenség történt tegnap reggel a Hadházi-uton lévő Vilmos kaszárnyában. Egy 24 éves cselédeány Kovács Jusztina önhibáján kívül lezuhant a másfél emelet magasságu padlásról s gerinczsont törést szenvedett. A súlyosan sérült leányt a kórházba szállították, hol most a halállal vívódik. Az esetről értesült rendőrség tegnap kihallgatta a szerencsétlen leányt.

Vallomásában elmondja, hogy tegnap reggel urnője parancsára felment a másfél emelet magas padlásra, ruhákat teregetni. A sötét s csak itt-ott gyéren, a cserép feltámasztással megvilágított padlásra egy még ennél is sötétebb lépcső vezet fel. A padláson keresztül-kasul huzott kötelek az egész padlást behálózzák s elég helytelenül a lépcsőnyílás felett is elvezetnek.

Kovács Jusztina már egész a nyilásig elérkezett a ruhateretessel. A kifeszített kötelen kiterített ruhák elsötétítették az amugy is homályos padlást, Weisz Farkasné pedig elfelejtette Kovács Jusztinát arra figyelmeztetni, hogy a nyílás felett kötélen van kifeszítve s nehogy arra is ruhát terítsen.

Kovács Jusztina elérkezett a ruhateretessel egész id ig. Nem sejtve az előtte tátongó mélységet, gondtalanul átlépte a padlást tartó gerendát és lezuhant a mélységbe.

A velőtrázó sikoly és a fájdalmas nyögés, mely a lezuhant leány ajkáról felhangzott, oda csalta a kaszárnya lakóit, a kik sietve ágyba fektették a mozdulni sem bíró leányt.

Külső sérülés — leszámítva egy-két karczólást — nem látszott testén, épen ezért Veiszék nem gondoltak komolyabb veszélyre s nem hívtak orvost. Reggel 7 óratól kezdve, egész délig irtózatossá válna magára maradt. Csak mikor a leány ismételt kérései meggyőzték őket a felől, hogy a sérülés komolyabb természetű, hívták el dr. Kiss László orvost, a ki megvizsgálva a beteget, annak azonnal kórházba való szállítását rendelte el.

A szerencsétlen leány életben maradáshoz nem sok reményt fűznek.

A költségvetés a tanács előtt.

Debreczen, október 16.

(Saját tudósítónktól.) A városi tanács Puky Gyula főispán elnöklésével tartott ülésén tegnap kezdte el tárgyalni az 1903-ik költségvetést. A felügyelő, gazdasági, jog- és pénzügyi bizottság rettortáin keresztül ment költségvetés végre a negyedik és pedig egyik igen jelentékeny fórum elé került. Szives készséggel ismerjük el, hogy a tanács a főispán és a város polgárságának intencziójával megfelelően működött. A mit lehetett leütött a költségvetésből. A hatvan százalékos pótdóról tehát e szerint nem lesz szó, marad a mennyi volt. Ugy hisszük ez is teljesen elegendő a polgárságnak ha tekintetbe vesszük azt, hogy a gazdag Debreczen pótdóját pár évvel ezelőtt még nem ismerte a polgárság.

A tanács üléséről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Puky Gyula főispán elnökölt a gyűlésen, jelen voltak: Simonffy Imre,

Komlóssy Arthur, Oláh Károly, Körner Adolf, Röncsik Lajos, Vecsey Imre, Ábrahám László, Király Gyula, Szabó Kálmán, Vargha Károly.

Dél előtt 10 órakor nyitotta meg a főispán az ülést. A költségvetést általánosságban Vecsey Imre tb. főjegyző ismertette. A felügyelő-bizottság kritizáló javaslatának felolvasása után a költségvetést általánosságban elfogadta a tanács.

A részleteknél jórészt a jog- és pénzügyi bizottság előterjesztését fogadták el. Ezen kívül azonban a jelentős tételeknél még ezen felül is történt törlés.

A tanácskozást délután fél 4 órakor folytatták. Sorra vették az egyes tételeket s mindenütt a minimumra szorítottak. A tanácskozás a késő esti órákba nyúlt be.

A tanácskozás eredményéből meg lehet állapítani, hogy az 1903-ik évi költségvetés a minimumra redukálva kerül a bizottsági közgyűlés elé. Harmincz perczentes pótdóról többől nem lehet szó — a mi tekintve a kilátásba helyezett 60 százaléket — mindenesetre jelentős eredmény.

A tanács az így redukált költségvetést pártolól fogja a közgyűlés elé terjeszteni.

* **A szervező bizottság** tegnap délutánra hirdetett ülése a költségvetés tanácsi tárgyalása miatt a mai napra maradt. Délután folytatják az értekezletet Komlóssy Arthur elnöklésével.

* **Országos iparos-kongresszus Debreczenben.** Az ország iparosai holnapután Nagyváradon gyűlnek össze kongresszusra, melyet három évenként tartanak meg. E kongresszushoz a debreczeni ipartestület kérvényt intézett, hogy a három év múlva tartandó kongresszust Debreczenben tartsák meg az ország iparosai. Ugyanilyen értelemben irtak fel a kongresszushoz Szeged, Temesvár és Balassa-Gyarmat városok is. A hangulat azonban, mint Nagyváradról is írják, Debreczen mellett van s így valószínű, hogy a magyar ipar bajnokai három év multán Debreczenben adnak egymásnak találkozót.

* **Iparosaink a nagyváradai kongresszuson.** Az ipartestület Tóth Kálmán elnököt, a jegyzőt, Riesz Henrik, K. Tóth Sámuel, Friedvalszky Rezső és Kiss Ferencz előjárósági tegokat küldte ki képviselőül a Nagyváradon e hó 18-án tartandó országos iparos-kongresszusra. E hivatalos kiküldöttek tegnap délután értekezletet tartottak a testületi tanácssteremben. A tanácskozók áttanulmányozták az előadói javaslatokat s beosztották, hogy melyik tételnél ki fog felszólalni. A kiküldöttek pénteken délután gyorsvonaton utaznak Nagyváradra, hol másnap részt vesznek a kongresszuson.

* **Eljegyzés.** A debreczeni sajtó egyik kiválóan rokonszenves munkásának Löw (Loránd) József eljegyzéséről adunk hírt. Jeles újságíró társunk eljegyezte Selley Viola kisasszonyt Nagy-Szebenből. A tiszta boldogság jegyében fakadt frigyhez kartársunk ismerőseinek és barátainak jó kívánsága fűződik.

Halmágyi Sámuel.

Női és leány felöltők legnagyobb áruházában
Debreczen Piacz-utca 47. sz.

megérkeztek az őszi és téli újdonságok, női és leány felöltők, szörme boák, karmantyuk (muffok), szörme kalapok, sport sapkák, blouzok és zsupónok dus választékban

≡≡≡ meglepő olcsó árak! ≡≡≡

* **Esküvő.** Barna János Gyöngyösről hétfőn esküdt örök hűséget Kovács Sándorné kedves leányával Mariskával.

* **Szünet az adóhivatalban.** Okt. hónap 17. és 18-ik napján, pénteken és szombaton városi adóügyosztály helyiségeiben a munka takarítás miatt szünetelni fog.

* **A Csokonai-kör új tagjai.** A Csokonai-kör tegnapi választmányi ülésén élénk örömmel fogadták a titkárnak az új tagokról szóló jelentését. Ujabban a kör alapító tagjai lettek: Csanak József, Csanak János, özv. Láposy Ferenczné Csanak Róza, Huzella Elekné Csanak Janka, Wessprémy Zoltánné Csanak Ilona, Sesztina Jenőné Csanak Margit, Tóth Jánosné Csanak Irén, Makó Lajos, rendes tagjai pedig Sesztina Jenő, Vántsa György, Lestyán Adorján, Barcsa János, dr. Berger Andor, Fürst Ödön és dr. Matolcsy László. Kívánatos volna, hogy mentől többen kövessék a jó példát a debreczeni művelt társadalomból.

* **Eljegyzés.** Nagy Dezső Kolozsvárról jegyet váltott Leopold Terézszel Debreczenből.

* **Katonai felülvizsgálat.** Ma délelőtt Puky Gyula főispán elnöklésével a Korona vendéglő nagytermében katonai felülvizsgálat tartatik.

* **Az új vasuti raktárak.** A MÁV. két új raktár-épületet emeltet a debreczeni pályaudvaron. A gyorsáruraktár közvetlenül az állomás mögött húzódik s ma már csaknem készen várja a tetőzési munkálatokat. Az áru fel- és leadási raktárak a mai raktár helyen épülnek s az alapozási munkálatok itt is befejezést nyertek. A raktárépület terve hatalmas épület-tömböt mutat, mely nagyságra nézve felühaladja az állomási épületet.

* **Tegnap halottak.** Az anyakönyvi hivatal bejegyzése szerint tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Szakács Karolina g. k. 17 éves, Zöld Lajos ev. ref. 63 éves csizmadia, Szigyártó István ev. ref. 69 éves kerékgyártó.

* **Skarlát-járvány Hajdúnagyében.** Losonczy Álmos dr. vármegyei főorvos a közigazgatási bizottság ülésén azt jelentette, hogy a megye közegészségügye lehető legjobb lábon áll. Erre a jelentésre keményen reáczáfol azonban az az értesítés, a mely a vármegye két városából Dorogról és Nánásról jön. Ezen értesítések szerint úgy Dorogon, mint Nánáson skarlát-járvány dühög. Naponként 8-10 megbetegedés történik s az iskoláztatás is már csaknem lehetetlen. A megye főorvosa a jelentések alapján sürgősen intézkedett a dorogi és nánási iskolák bezáratása iránt.

* **Sajtóhiba.** Lapunk tegnapi számában a Galambos Dánielről írott cikkünkben sajtóhiba folytán kétezernyolczszáz korona helyett huszonnyolczezer korona jelent meg. A tévedést egy zérus okozta, a mi rendes körülmények közt egyenlő a semmivel, de a jelen esetben éppen tizszeresen megnagyobbitotta az összeget.

* **Rácz Béla** bankirodája pénzkölcsönöket gyorsan kieszközöl a legolcsóbb kamatra, utólagos csekély díj mellett. Iroda, Debreczen, Csapó-utca 12.

* **A világharó theologus itthon.** Erdei Károly hittanhallgató, a ki a nagy nyári vakációt Londonországba való gyalogutazással töltötte el, tegnap délután négy órakor Budapestről hazaérkezett Debreczenbe. Erdei Károly júliusban indult el hosszú útjára s Ausztrián, Német- és Franciaországon, majd tengeren át jutott Angliába, melynek fővárosában Londonban, hosszabb időt töltött. Ismeretes olvasóink előtt, hogy Franciaország határán megrekedt a derék theologus, mert elfogyott a pénze. Hazulról is kapott segílyt Erdei s így tudott hazatérni. Ma már rendes hallgatója a theológiának. A jövő nagyszünetben Tibetbe szándékozik menni Erdei s e végből szorgalmasan tanulja a török-tatár nyelveket.

* **Fűszerkereskedő-segéd** szorgalmas, jó megjelenésű és modoru, üzletben azonnali belépésre ajánlkozzon. Czim a kiadóhivatalban megtudható.

FÁVIRATOK.

Országgyűlés.

Budapest, október 15. A képviselőház mai ülésének végén Széll Kálmán miniszterelnök a munkarendre nézve tett előterjesztést s bejelentette, hogy legközelebb egész sereg törvényjavaslatot terjesztenek a Ház elé, köztük a pénzügyminiszternek a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslatát is.

A czivilliszta felemelése.

Budapest, október 15. Bécsből távirják, hogy a Gresse a czivilliszta felemeléséről illetékes információ alapján hoz hirt. E szerint a czivillisztát mindkét állam részéről egyenlően két millió koronával felemelik. Bécsből parlament körök szerint a kormányok már legközelebb benyújtják az erre vonatkozó javaslatokat.

Ruttkayné temetése.

Budapest, október 15. Ruttkayné Kosuth Lujza holttestét ma nagy gyászompával temették el. A képviselők nagyszámmal jelentek meg a temetésen s agghonvédek is csoportosan vonultak ki.

Széll és a Gott erhalte.

Budapest, október 15. Széll Kálmán miniszterelnök Nessi Pálnak a kolozsvári királylátogatás elmaradása és a Gott erhalte ügyében tett s országgyűlési tudósításunkban ismertetett interpellációjára az ülés végén válaszolt. Válaszában elmondotta, hogy a királyt a Mátyás-szobor leleplezésén való megjelenésben semmi oly érzés vagy gondolat nem gátolta, mint a minőt Nessi Pál neki tulajdonít. A távolmaradás oka egyszerűen a király gyengélkedő állapota volt. Különben is az ünnepen részt vett József Ágost főherceg a király személyes képviselője s az általa mondottak ugy tekintendők, mintha a nagy király emlékéért dicsőítő szavak egyenesen a Felső ajkairól fakadtak volna. A mi a Gott erhalte ügyét illeti, abban nem lehet semmi sértő intenciót sem találni.

Nessi Pált nem elégitette ki a miniszterelnök válasza s különösen azt kifogásolta, hogy Széll Kálmán nem felelt meg az interpelláció minden pontjára.

Fejérváry báró: No ez mulatságos dolog!

Nessi: Elég botrány, hogy a honvédelmi miniszter ezt mulatságos dolognak tartja.

Kubik Béla: Menjen a kaszárnnyába! Itt nincs semmi helye.

Végeredményben a Ház többsége a miniszterelnök választását tudomásul vette.

Közönség köréből.

A kezelőszemélyzet és a szervezés.

Debreczen, október 16.

A szervezési szabályzat átdolgozása alkalmából lapunkban több cikk jelent meg, a mely tartalmánál fogva méltán kellett feltűnést városszerte. Ezen a cikkeknek visszhangja az a cikk, a melyet a városi kezelőszemélyzet egyik szorgalmas tagja küldött be hozzánk s a mely a következőleg hangzik:

Tek. Szerkesztő ur!

Becses lapjában a D. U.-ban, a városi szervezési szabályzattal foglalkozva, azt méltóztatott mondani, hogy itt a fő elv a személyzet helyes beosztása s munkakör meghatározása. És ez valóban ugy is van, mert csak ezután lehet annak a tisztviselőnek vagy kezelő- és segéd-személyzetnek a fizetését munkaköre szerint megállapítani s akkor nem fordulhat elő az az eset, hogy kevesebb díjazású egyén sokkal fontosabb és megbízhatóbbat igénylő munkát végez, mint az a másik nagyobb, vagy esetleg egyenlő díjazással ellátott egyén. Mert az ilyen beosztásnál az érdem elismerésre nem találván, az illetők munkakedve nem fokozódhatnak. Nagy baj az különösen a segéd- és kezelőszemélyzet fizetésénél, hogy nincsen fokozat, hogy ez által a használhatóbb s munkakedvvel bíró, igyekező alantasabb hivatalnok, szorgalma után magasabb fizetésbe lépve, kifejtett munkássága elismerésre talál.

Vajon csak ugy példának felhozva, nem-e nehezebb és fontosabb azon bizottsági tag ur feladata, a ki a jog- és pénzügyi bizottságban van, mint a ki a loavató bizottságban működik? Ha díjazáshoz volna kötvé az egyes bizottsági tagság, ez meg is lenne különböztetve.

Ezen első sorban is a tanács kötelessége volna segíteni, nevezetesen: bekívánva minden egyes ügyosztályvezető és főnöktől személyzetének névsorát, feltüntetve egyenként a mostani munkaköröket s észrevételeiket illetve javaslatukat kérni az új beosztás iránt, mert ki ismeri jobban a személyzet tehetségét, mint közvetlen maga a főnök? Azok meghallgatása nélkül csak magát a tanácsot lehet újjászervezni, de nem a közigazgatási gépezet nélkülözhetlen segéd- és kezelőszemélyzet tagjait.

A tűzpróba.

(Folyt.)

Edith épen közepére ért „Oberon“ egy gyönyörű áriájának, véletlenül fölvetvén szemét, Evelynét az ajtóban megpillantá, amint ez keményen rájok szegzé tekintetét. Arczának kifejezése vonta magára figyelmét. Borzasztó volt ez arc e pillanatban. Bosszu, gyűlölet, gonoszság elevenen tükrözödtek arról le, valóban egészen eltorzult ez arc. Ez volt az oka, hogy az ifju oly különösen bámult rá, miáltal Edith fürkészőleg veté

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja: Harmat-arczporát (pouder) mely készítmény úde szint kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arcz-bőrt. Kifűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vesekeedik bármilyen arcz- vagy rizspporral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Créme a Harmat-színben) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő arczporait: Berlini Felpouder (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill — Velvetin Pouder (3 féle színben) kis doboz 60 fill nagy doboz 4 korona.

az ifjura szemét. De oly hirtelen történt mindez, hogy az orvos önkénytelenül azt a kérdést tűzte maga elé, vajjon nem csalódott-e? Evelyn asszony a legbájosabb mosolyal közeledett s a legnagyobb nyájasággal üdvözlé a fiatal orvost, különösen pedig részvételt kérdzte, hogy aludt és hogy a reggelit kielégítőleg jónak találta-e?

— Edith, — szölt Evelynné, miután Reginald a nő nyájaskodására válaszolt — én épen az alsó városba szándékozom ki kocsikázni. Azt gondoltam, hogy talán kedved lesz kíséromül hozzám csatlakozni.

— Köszönöm szives figyelmedet — szölt Edith hidegen — azonban már ma mégis jobb szeretnék honn maradni.

Anélkül, hogy tovább szaporította volna Edith a szót, elhagyta a szobát. Evelynné követé szemével, míg csak el nem tűnt az ajtón s aztán ábrándos kifejezést öltött arca.

— Ah doktor! — szölt midőn Reginalddal egyedül maradt — önnek fogalma sincs a nehézség felől, melylyel mostohaanyáknak kell megküzdenni. Ha én azt előre tudtam volna, mily kínos e helyzet, bajosan vállaltam volna magamra az azzal kapcsolatos felelősséget.

Folyt. köv.

SZINLAP.

Ma, csütörtökön „B” bérletben:

AZ ÖREG.

Vigjáték 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Rélai Kálmán, magánzó	— Pataki Béla.
Arthur)	— Pápay Lajos.
Klára) gyermekei	— Csige Ilonka.
Bernáth István, sógora	— Nagy Dezső.
Szegfi Károlyné, özvegy	— J szeneszkyné.
Gombás Pál, gazdag házbirtokos	Szilágyi A.
Irma, leánya	— Menszáros M.
Kéry Tivadar, tőkepezés	— Krémer Jenő.
Hajnal Ilona	— Hahnel A.
Törös (hamér)	— Sebestyén G.
Karász Viktor) ügyvédek	— Virágháti L.
Heves Béla, hivatalnok	— Palágyi Lajos.
Hidegné	— Fodor Szeréna.
Csajkosné	— Csanádi Mari.
Donáthné	— Lászi Etel.
Laczi, inas	— Galló Gyula.
Lina, szobaleány	— Bittera Erzs.
1-ső)	— Szabó K.-né.
2-ik)	— Virágháti.
3-ik) asszony	— Silágyiné.
4-ik)	— Bokor Zelma.

Holnap, pénteken, „C” bérletben:

DEMIMONDE.

Szinmű 5 felvonásban.

Tetemes pénz megtakarítás!

ezéljából legajánlatosabb a cipő, csizma, kalap és fehérnemű cikkek beszerzésére

Neumann Testvérek

kereskedése, Debreczen, a Tisza-palotában hol az őszi és téli idényre már a legdusabb választékban s feltűnő olcsó árakba kaphatók a legjobb minőségű házilag készült cipők és csizmák.

Kedvező vétel folytán tetemesen le szállított árak!

Posztó csizmák és cipők nagyon olcsón.

Tisztelettel:

Neumann Testvérek.

Nagy választék Cloth, Siffon, Lüsster és Karton kötevényekben.

Hölgyeim!

Tisztelettel hozom a t. hölgyközönség tudomására, hogy bécsi tanulmány utamról hazaérkeztem, hol tapasztalatot szereztem az őszi és téli saison ujdonságairól.

Elvállalok a legjutányosabb árban angol és francia szabásu

női ruhákat

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Gyászruhákat 24 óra alatt készítek.

Varrodámat a m. t. hölgyközönség figyelmébe ajánlva, tisztelettel:

TÓTH LIDIA.

Burgundia-utca 19.

Tanuló leányok és gyakorlott varró leányok felvételnek

Több éremmel kitüntetve.

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő dísz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartósság tekintetében minden máshonnan hozatottat felülmulnak.

A vásár alkalmával növényim a városház előtti téren fogom árultatni. — Kifogástalan minőségű jácint és tulipán-hagymáim megérkeztek. — Kérészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel:

Paczelt János

mag- és virágkereskedő.

Finom izlés! Pontos kiszolgálás!

Megérkeztek
a legújabb
női ruhaszövetek,
francia flanelék, mosó velezek,
szőnyegek
Donogán és Somossy
Kunz József és Társa utódei
vászon, készfehérnemű raktárába.
Debreczen, Kistemplom-bazár.

Uj üzlet.

Somossy József

fűszer festék és csemege kereskedése
Debreczen, Petőfi-tér 12.

Ajánlom a t. közönségnek dús, berendezett raktáramat igen szolid árakban. Értve a t. cz. közönség s ives pártfogását kiváló tisztelettel:

Somossy József,

Petőfi-tér 12. sz.

Ugyanott egy jó családból való fiú tanoneznek felvétetik.

Nagy választékban.

Mi den nagyságu Téli gyapju kendők, férfi- női- és gyermek alsó Tricó ruhák és harisnyák, Francia, Cosmannosi szines, fehér Pique és Sínór Barchetek a legszolidabb szabott árak mellett kaphatók:

JÁNOSSY JÓZSEF és TÁRSA

Vászon és kézmű raktárában Debreczen, Piagz-utca, Főtözsde mellett.

Nagy választék férfi nyakkendő, zsebkendők és téli harisnyákban.

Nagy választék gyapju, haraszt, horgoló és kötő pamutokban.

Uj üzlet.

Zengevald Géza,

rőfös és rövidáru kereskedése,

(Debreczen, Bika szállodával szemben.)

Az őszi idény beáltával ajánlom

a T. közönségnek dusan berendezett raktáramat igen jutányos árakban, u. m.

Téli nagy- és kis gyapju posztó kendők, divatos Caschmir fejkendők,

Téli alsó ruhák, férfiak, nők és gyermekek részére,

Téli kötött harisnyák és keztük,

Téli barchet alsó szoknya és gyermek alsó zárt nadrág,

Divatos szintartó velezek, férfi ingek, kemény, puha elejű és háló ingek,

Női ingek és háló rekli (Korzeta),

Kis gyermek horgolt garnitúrák, pólya párnák és himzett posztó koci terítők.

Nagy választék jó mosó, karton, zephir selyem, batiszt és satenekben.

Igen jó szabásu miderek. Csipke, szalag, dísz zsinór és himzett stráfok meglepő választékban.

Mennyasszonyi koszoru és fátjolok.

Férfi-, női szabó-kellékek és rövidáruk:

fogkefe és H. Kielhauser grázi mosdó szappan és még itt fel nem sorolt árukat kis polgári haszonnal szolgálók.

Kérve a t. cz. közönség szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel:

Zengevald Géza,

Bika szállodával szemben.

Szines, selyem, Cloth alsó szoknyák.

Apró hirdetések.

„Örökzöld“-nek levele van a kívánt helyen.

Női ruha szabást tanítok 6 koronáért. Egyháztér 3 sz.

Takaritonő ingyen lakást, fűtést kap Piacz-u. 38. Dr Szöllössi.

Birsalma kilója 25 krajczár. Timár-utca 17 szám alatt utcazi lakásban.

Vasut hidja melletti telepemről az összes színekből kikerülő anyagokat minden áron okt. 19, és 20-án eladom. Strak Márton.

„Hozomány“ levele van a kívánt helyen.

Rozenhal Jenő Csapó-utcazi angró bo't helyisége azonnal kiadó.

Sirkoszoruk 50 krtól feljebb, szobadiszek pálmák jutányos áron kaphatók: Egyház-tér 5., nagytemplommal szemben.)

Petroleum de nem a féle galicizai csillár czimen elnevezett, hanem valódi 2-és 3 csillagos fiúmei kristály tiszta a legolcsóbban csakis Térei utóda czégnél kapható, hol házhoz szállítva is megrendelhető: Hatvan-utca 13. Hochfelder ház.

Cocus láb örlök és Piaczi kénitások 28 kr. feljebb nagy választékban MÁRTON GYULA divat és rövidáru üzletében, Bika szálloda mellett.

Eladó ház a József kir. herceg-u. 28. számú ház ondódi földjév 1 kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezhetni: Teleky-u. 17 sz. 3 ajtó alatt.

Hangszer készítő segédek állandó munkát kapnak Schmidt S. zongora és hangszer készítőnél Piacz-u. 73.

Kén yelmes beszerzés Felvágott fa, házhoz szállítva m. m. 90 kr. megrendelhető MARMOSTEIN HERMAN Hatvan-u. 35.

Kertész tanuló kerestetik, 14-15 éves, erős, egészséges, írni olvasni tudó jó erkölcsű fiú Kállo Semjén, Bodó Henrik főkertész.

Borz-utca 12. számú ház 2 hold és 1350 □ ö1 ondódi földjével, az Uj földön 4 hold és 50 □ ö1 szántóföld, Uj földön 2 hold és 245 □ ö1 szántóföld eladó. Értekezhetni Honvéd-u. 23

Csinosan butorozott utcazi szoba kiadó Kossuth-utczán Méliusz-tér 12.

Alma kitünő steier-alma és több féle faj alma méter mázsánként 8 frtól 14 frtig kapható: Szabó Jánosnál; Hatván-utca 42. szám.

Kerestetik 2 fiatal ember laktársnak utcazi butorozott szobába. Varga-u 17.

Állandó alkalmazásra keresek egy gyakorlott fehérnemű va.rónót. Czím a kiadóhivatalban.

Kereskedelmet végzett jó írású leány pénztáros nőnek kerestetik. Czím a kiadóban.

Nincs ajándék! ezt kizárják legolcsóbb áraink Divatos női ruhakelmék, diszek, Barchetek, kendők, meleg alsók Boross Testvérek nődivat áruházában, Debreczen Kossuth-u. 6.

Butorozott csinos szoba kiadó. Szent-Anna-u. 44 sz.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 krért, glaze-konty tisztítását jutányos árért vállalom. Péte és

utca 87. sz.

Kónya László óras debreczen, Kossuth-utca Vá. rosház épület. Valódi sveiczi zsebórákat, lánczókat fali inga órákat a leggyorsabbtól a legfinomabb minőségig. Mindennemű órák javítását gyorsan jutányos árak mellett. Régi arany és ezüst tárgyakat, vagy töredékeket legmagasabb árért beváltok vagy becserelek.

Kiadó lakás Kossuth-utca 28. szám alatt három udvari szoba mellékhelyiségekkel együtt kiadó. Ugyanott több rendbeli butor, illetve teljes szoba és lakberendezés eladó. Értekezhetni: Kossuth-utca 28. sz. a. házmesterrel.

Szüreti tűzijáték

nagy választék és olcsó árban kapható

CZEGLÉDY és POLGÁRNÁL.
Debreczen, Piacz (Bika szállóval szemben).

Festő művész!
Kiss Gusztáv
már ismert festőművész, műtermét újra megnyitotta, hol a legtekélyesebb kivitelben készít k a T. megrendelőinek részére, úgy kréta rajzokat, mint olaj-festményeket. Lakása: Jókai-utca 16. Megrendelések Blattner Gyula főtéri üzletében is eszközölhetők.
Kréta rajz 4 frt.
Olaj-festmény 20 frt.

Kaszanyitzky Endre

Debreczenben, Piacz-utca 57.

Képfestészeti vállalat.
ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett. Ditmár, Brünner és hazai gyártmányu asztali és függő

lámpákat,
Astral-, Meteor-, Apolló-Csoda-, nap-, villám, petroleum- és szesz Auer-gáz égőkkel Ugyszintén porcellán s angol fanyangétkező-, tea-, kávé-, mocca és mosdó, valamint mindennemű asztali, cognac és liqueuros üvegtárgyakat, majolica, bronz és china ezüst

ujdonságokat.
Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek.
Arjegyzekekkel kívánatrabermentveszo!

SZABADOS és ROSSI
vizvezeték és világítási vállalat
Debreczen, Piacz-utca 58.
Légszesz és vizvezetékek, clostetk és csatornázások, szivattyuk, Fürdőberendezések és Gőzfürdők stb. berendezésére.
Kőagyagcsövek raktáron.

Rosenberg és Hammer

Villanyműszer, Varrógép és Kerékpár üzlete

megnyílt Piacz-utca 2, szám

alatt, a Nagytemplom mellett. Nagy raktár mindenféle varrógépekből, szabadalmazott golyós csapággal és himző készületekkel. Nagy javító műhely!

Varrógép és kerékpár alkatrészek igen olcsón kaphatók. Villamos házi csengők felszerelése elvállaltatik.

Kardos Lászlónál

Kossuth-utca 9. szám.
Csipke és szövet függönyök 3. korona 20 fillértől feljebb. Ágy és asztalterítők 3. koronától feljebb. Pamut, gyapju flanelle és seiyemhulladék takarók 3 korona 50 fillértől kezdve. Brassói szoba és lópokróczok, szőnyegek.
(Maradék szőnyegek féláron).
Dus választékban vannak raktáron.

Az elősmert jó minőségű

női-ruha és costum szöveiteinkből
női-ruhák, costumok és felöltők készítését saját varrótermünkben, a legujabb fagon szerint felvállaljuk

Bosznay J. és Társa,
divatáruhaza,
Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.